Психолінгвістика

Презентація вибіркової навчальної дисципліни

Викладач: кандидат педагогічних наук, доцент
Алла Феліксівна Курінна

Кафедра дошкільної та початкової освіти · 2026–2027 н. р.

Навіщо педагогу психолінгвістика?

Щоб розуміти, як дитина породжує і сприймає мовлення

Щоб бачити зв’язок мови і мислення в кожному занятті

Щоб помічати особливості та порушення дитячого мовлення

Щоб говорити переконливо й ефективно у професійній комунікації

Мета курсу

Ознайомити здобувачів вищої освіти із системою знань про:

- взаємозв’язки мови і мислення
- процеси породження і сприйняття мовлення у їх взаємодії з системою мови
- механізми впливу мови на свідомість людини
- закони успішної мовленнєвої комунікації

Завдання курсу

- вивчення теорії та прикладного значення психолінгвістики
- оволодіння методами психолінгвістичного дослідження мовленнєвої діяльності, мовленнєвого матеріалу та мовленнєвої особистості
- уявлення про моделі породження і сприйняття мовлення, особливості дитячого мовлення та його патології
- розвиток умінь і навичок психолінгвістичної експертизи
- потреба в мовленнєвому самовдосконаленні та професійній комунікації

Паспорт дисципліни

- Статус: вибіркова · 3-й семестр
- Обсяг: 3 кредити ECTS · 90 годин
- Лекції – 12 год · практичні – 12 год · самостійна робота – 66 год
- Підсумковий контроль: залік
- Консультації: відповідно до графіка – cutt.ly/KejOkOLb
- Курс у СЕЗН ЗНУ (Moodle): moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=14358

Зміст курсу

2 змістові модулі · 6 тем

Від теорії мовленнєвої діяльності – до психолінгвістичного аналізу тексту й дитячого мовлення

Змістовий модуль 1. Психолінгвістика: актуальні проблеми і питання

- **Тема 1. Психолінгвістика як наука про мовленнєву діяльність**

предмет, напрями, завдання; історія та витоки; актуальні напрями

- **Тема 2. Мовленнєві явища у контексті психолінгвістичного аналізу**

мова як діяльність; мова як енергія (В. фон Гумбольдт); мовна особистість; моделі мовленнєвої діяльності

- **Тема 3. Філогенез мови та онтогенез мовлення. Дитяче мовлення**

теорії походження мови; особливості та ігрові «породження» дитячого мовлення; онтопсихолінгвістика

Змістовий модуль 2. Психолінгвістичні методи дослідження

- **Тема 4. Експериментальна психолінгвістика**

основні поняття; асоціативний експеримент; дослідницькі методи

- **Тема 5. Патопсихолінгвістика**

мовлення в стані емоційної напруженості; фізіологічні центри мовлення; порушення й дефекти мовлення

- **Тема 6. Прикладні аспекти психолінгвістики. Поняття тексту**

цілісність, зв’язність, членованість тексту; параметри й категорії; інтерпретація тексту

Що ви опануєте

- Абстрактне мислення, аналіз і синтез (КЗ-4)
- Роботу в команді та повагу до різноманітності (КЗ-5, КЗ-6)
- Організацію освітнього процесу сучасними засобами і технологіями (КС-1)
- Просвітницьку діяльність для вихователів і батьків (КС-6)
- Психосоціальну підтримку дітей, зокрема через гру (КС-10, ПРН-13)
- Презентацію результатів досліджень усно і письмово (КС-12, ПРН-15)

Як ми навчаємося

інтерактивні лекції за технологією Штейнберга

метафоричні асоціативні картки (МАК), коучинг

мовленнєво-мислительні вправи, риторичні практикуми

комунікативні тренінги, тімбілдінг

психолінгвістичний аналіз тексту

проєктна робота

Система оцінювання: 100 балів

- **Поточний контроль – 60 балів**
- експрес-контроль за шаблоном технології Штейнберга (структурно-логічні схеми)
- тестування в СЕЗН ЗНУ (Moodle)
- психолінгвістичний аналіз тексту: технологія Штейнберга, комунікативно-словоцентричний аналіз (за А. Курінною), чек-лист
- публічні виступи та риторичний аналіз виступів
- **Підсумковий контроль (залік) – 40 балів**
- тестування – 20 балів · фінальний проєкт – 20 балів

Фінальний проєкт

- План-проспект власної риторичної практики
- Формат на вибір: текст + Power Point / Prezi (10 слайдів) або TED talk (до 5 хв)
- 20–15 балів: повний обсяг, без помилок, фахова лексика, презентація логічно ілюструє зміст
- 14–8 балів: виконано частково, є помилки
- 0–7 балів: багато помилок або презентація відсутня
- Захист – у день заліку

Шкала оцінювання ЗНУ: національна та ECTS

ECTS	Бали	Залік
A	90–100 (відмінно)	Зараховано
B	85–89 (дуже добре)	Зараховано
C	75–84 (добре)	Зараховано
D	70–74 (задовільно)	Зараховано
E	60–69 (достатньо)	Зараховано
FX	35–59 (з можливістю повторного складання)	Не зараховано
F	1–34 (з обов’язковим повторним курсом)	Не зараховано

Ресурси курсу

Електронний курс у Moodle: moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=14358

Журнал «Psycholinguistics. Психолінгвістика»

«Психологія мовлення і психолінгвістика» за ред. Л. О. Калмикової

Наукова бібліотека ЗНУ: library.znu.edu.ua

TED Talks: ted.com/talks

Правила курсу

- Відвідування обов’язкове; пропуски – лише з поважної причини, відпрацювання за графіком
- До заліку допускаються здобувачі, які набрали 35 балів поточного контролю
- Академічна доброчесність: роботи з плагіатом не зараховуються
- Гаджети – лише для навчальних цілей; під час контролю заборонені
- Сертифікати неформальної освіти з тематики курсу можуть бути зараховані додатковими балами

Зв’язок з викладачем

- Алла Феліксівна Курінна, доцент кафедри дошкільної та початкової освіти
- E-mail: Felixsovna@i.ua · kurinna@znu.edu.ua
- Телефон, Viber, WhatsApp: 099-086-68-22
- Moodle: форум курсу та приватні повідомлення
- Кафедра: VIII навчальний корпус, ауд. 103

«Мова – це не продукт діяльності, а сама діяльність»

Вільгельм фон Гумбольдт

Запрошуємо на курс!